

Mehanizam za međunarodne krivične sudove

MICT/5

14. novembar 2012.

Original: engleski

**UPUTSTVO ZA DODJELU BRANIOCA
PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI**

(MICT/5)

SADRŽAJ

PRVI DIO – OPŠTE ODREDBE	2
Član 1 Svrha i stupanje na snagu	2
Član 2 Definicije	2
Član 3 Autentični tekstovi	4
Član 4 Izmjene i dopune Uputstva	4
DRUGI DIO – PRAVO NA DODJELU BRANIOCA PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI	4
POGLAVLJE 1 : OSNOVNA NAČELA	4
Član 5 Pravo na branioca	4
Član 6 Pravo na dodjelu branioca po službenoj dužnosti	4
POGLAVLJE 2 : POSTUPAK ZA DODJELU BRANIOCA PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI	6
Član 7 Zahtjev za dodjelu branioca po službenoj dužnosti i izjava o imovnom stanju	6
Član 8 Teret dokazivanja	6
Član 9 Ovlaštenje za prikupljanje informacija	6
Član 10 Utvrđivanje imovnog stanja	7
POGLAVLJE 3 : ODLUKA SEKRETARA SUDA	8
Član 11 Odluka sekretara Suda	8
Član 12 Obavijest o odluci sekretara Suda	9
POGLAVLJE 4 : PRAVNO SREDSTVO	9
Član 13 Pravno sredstvo protiv odluke sekretara Suda	9
TREĆI DIO – PREDUSLOVI ZA DODJELU BRANIOCA PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI	9
Član 14 Kvalifikacije i status branioca	9
Član 15 Profesionalna ovjera	11
ČETVRTI DIO – DJELOKRUG POSLOVA	12
Član 16 Osnovna načela	12
Član 17 Mjerodavno pravo	14
Član 18 Privilegovan odnos branilac–klijent	14
Član 19 Dodjela branioca izvan sjedišta Međunarodnog suda	14
PETI DIO – SUSPENZIJA I OPOZIV BRANIOCA	15
Član 20 Mogućnost osumnjičenih ili optuženih da plate branioca	15
Član 21 Opoziv i suspenzija branioca	15
Član 22 Dužnosti branioca nakon opoziva	17
Član 23 Isplata <i>pro rata temporis</i>	17
ŠESTI DIO – TROŠKOVI PRAVNOG ZASTUPANJA	17
Član 24 Odgovornost za naknade i troškove	18
Član 25 Naknade koje se isplaćuju dodijeljenim braniocima i članovima tima odbrane	18
Član 26 Naknade koje se isplaćuju dežurnom braniocu	19
Član 27 Putni troškovi	19
Član 28 Dnevnice	19
Član 29 Troškovi pismenog i usmenog prevođenja	20
Član 30 Usvajanje i izmjene i dopune smjernica za regulisanje naknada i troškova	20
Član 31 Odgovornost za isplate	20
Član 32 Rješavanje sporova u vezi s isplatom troškova	21
Član 33 Prostorije i oprema	21
SEDMI DIO – SAVJETODAVNI ODBOR	21
Član 34 Savjetodavni odbor	21

PRVI DIO – OPŠTE ODREDBE

Član 1

Svrha i stupanje na snagu

(A) U skladu s pravilom 43 Pravilnika, sekretar Mehanizma donosi ovo uputstvo u svrhu regulisanja sistema dodjele branioca po službenoj dužnosti pred Mehanizmom. Sistemom dodjele branioca po službenoj dužnosti pred Mehanizmom nastoji se obezbijediti pravna pomoć za osumnjičene i optužene lošeg imovnog stanja na najefikasniji, najekonomičniji i najpravičniji način kako bi se zaštitila prava koja osumnjičeni i optuženi uživaju na osnovu Statuta i Pravilnika. Uputstvo propisuje objektivne kriterijume koje treba primjenjivati prilikom donošenja odluka sekretara Mehanizma o podobnosti osumnjičenih ili optuženih za dodjelu branioca po službenoj dužnosti i reguliše modalitete plaćanja dodijeljenih branilaca i njihovog pomoćnog osoblja.

(B) Ovo Uputstvo stupa na snagu 14. novembra 2012. godine.

Član 2

Definicije

Na osnovu ovog Uputstva, sljedeći izrazi znače:

optuženi:	osoba protiv koje se na MKSJ, MKSR ili Mehanizam podigao optužnicu, u skladu s članom 1 Statuta;
Savjetodavni odbor:	tijelo osnovano da bi predsjedniku i sekretaru Mehanizma pomagalo u pitanjima vezanim za branioce, u skladu s pravilom 42(D) Pravilnika;
Udruženje branilaca:	udruženje branilaca koji postupaju pred Mehanizmom, priznato od strane sekretara Mehanizma u skladu s pravilom 42(A)(iii) Pravilnika;
Profesionalni kodeks:	Profesionalni kodeks branilaca koji postupaju pred Mehanizmom, koji je 14. novembra 2012. godine objavio sekretar Mehanizma;
branilac:	osoba koja zastupa ili je kvalifikovana da zastupa osumnjičene na osnovu pravila 42, 43, 44 i 64(D) Pravilnika;
tim odbrane:	branioci koje imenuje sekretar Mehanizma da zastupaju optužene, kao i druge osobe koje sekretar Mehanizma imenuje ili ovlasti da pomažu braniocu u vršenju tog zadatka;
Uputstvo:	Uputstvo za dodjelu branioca po službenoj dužnosti;

MKSR:	Međunarodni sud za krivično gonjenje osoba odgovornih za genocid i druga teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji Ruande i građana Ruande odgovornih za genocid i druga takva kršenja počinjena na teritoriji susjednih država između 1. januara 1994. i 31. decembra 1994. godine, osnovan Rezolucijom 955 Savjeta bezbjednosti od 8. novembra 1994. godine;
MKSJ:	Međunarodni sud za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine, osnovan Rezolucijom 827 Savjeta bezbjednosti od 25. maja 1993. godine;
Mehanizam:	Međunarodni rezidualni mehanizam za krivične sudove, osnovan Rezolucijom 1966 Savjeta bezbjednosti od 22. decembra 2010. godine;
zaduženi službenik:	službenik Sekretarijata zadužen za sjedište jednog od ogranaka Mehanizma, prema članu 15(2) Statuta;
strane u postupku:	tužilac i tim odbrane, uključujući i optuženog ili osumnjičenog, zajedno;
predsjednik:	predsjednik Mehanizma, izabran na osnovu člana 11 Statuta;
tužilac:	tužilac Mehanizma, imenovan na osnovu člana 14(4) Statuta;
sekretar:	sekretar Mehanizma, imenovan na osnovu člana 15(3) Statuta;
Pravilnik:	Pravilnik o postupku i dokazima, koji je Mehanizam usvojio 8. juna 2012. godine, s naknadnim izmjenama i dopunama;
Pravilnik o pritvoru:	Pravilnik o pritvoru osoba koje čekaju na suđenje ili žalbeni postupak pred Međunarodnim sudom ili su iz nekog drugog razloga pritvorene po ovlaštenju suda, koji je MKSR usvojio 5. juna 1998., godine a MKSJ 5. maja 1994. godine, s naknadnim izmjenama i dopunama;
Statut:	Statut Mehanizma, koji je Savjet bezbjednosti usvojio Rezolucijom 1966 od 22. decembra 2010. godine;
osumnjičeni:	osoba o kojoj Mehanizam posjeduje pouzdane informacije koje ukazuju na to da je dotična osoba možda počinila krivično djelo.

U ovom Uputstvu muški rod obuhvata i ženski, a jednina množinu, i obrnuto. Svaki put kada se u ovom Uputstvu spomenu osumnjičeni ili optuženi, ovi se izrazi odnose na sve osobe koje su pritvorene po ovlaštenju Mehanizma, MKSR-a ili MKSJ-a.

Član 3

Autentični tekstovi

Engleski i francuski tekst Uputstva podjednako su autentični. U slučaju nesaglasnosti, prednost će imati verzija koja je više u saglasnosti s duhom Statuta, Pravilnika i Uputstva.

Član 4

Izmjene i dopune Uputstva

- (A) Prijedloge za izmjene i dopune Uputstva mogu dati sudija, sekretar, Udruženje branilaca ili Savjetodavni odbor. Takvi prijedlozi upućuju se sekretaru. Izmjene i dopune proglašava sekretar Mehanizma po odobrenju stalnih sudija, u skladu s pravilom 42(C).
- (B) Izmjene i dopune stupaju na snagu usvajanjem, a sekretar Mehanizma će ih objaviti u roku od sedam dana po usvajanju.
- (C) Izmjene i dopune neće se primjenjivati na način koji bi ugrozio prava optuženog u bilo kom predmetu koji je još u postupku.

DRUGI DIO – PRAVO NA DODJELU BRANIoca PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI

Poglavlje 1 : Osnovna načela

Član 5

Pravo na branioca

Ne dovodeći u pitanje pravo osumnjičenog ili optuženog da sam vodi svoju odbranu:

- (i) osumnjičeni kojeg tužilac namjerava ispitivati u sklopu istražnog postupka,
- (ii) optuženi kojem je lično uručena optužnica,
- (iii) svaka osoba pritvorena po ovlaštenju Mehanizma, uključujući i osobe pritvorene u skladu s pravilom 107

ima pravo na pomoć branioca, ukoliko se nije izričito odrekao tog prava.

Član 6

Pravo na dodjelu branioca po službenoj dužnosti

- (A) Osumnjičeni i optuženi koji nemaju sredstava da sami plate branioca imaju pravo da im se dodijeli branilac po službenoj dužnosti kojeg plaća Mehanizam u skladu s ovim Uputstvom. Sekretar Mehanizma će obavijestiti osumnjičenog ili optuženog na jeziku koji on razumije o pravima i obavezama koje ima na osnovu ovog Uputstva.
- (B) Smatra se da osumnjičeni, odnosno optuženi nema sredstava da sam plati branioca ukoliko ne posjeduje sredstva koja bi mu omogućila da pokrije troškove odbrane koje utvrdi sekretar u skladu s četvrtim dijelom ovog Uputstva.
- (C) Optuženom koji ima sredstava da djelimično plati branioca Mehanizam će platiti onaj dio troškova odbrane za koje on nema dovoljno sredstava da ih pokrije, koji se utvrđuje u skladu sa Smjernicama Sekretarijata za utvrđivanje obima u kom optuženi može platiti branioca.

Poglavlje 2 : Postupak za dodjelu branioca po službenoj dužnosti

Član 7

Zahtjev za dodjelu branioca po službenoj dužnosti i izjava o imovnom stanju

- (A) Osim u slučajevima kada se primjenjuju odredbe člana 19, osumnjičeni odnosno optuženi koji želi da mu se dodijeli branilac po službenoj dužnosti podnosi zahtjev sekretaru na obrascu koji dobije od sekretara. Zahtjev podnosi ili upućuje sekretaru osumnjičeni, odnosno optuženi lično ili putem osobe koju ovlasti da to učini u njegovo ime.
- (B) Osumnjičeni, odnosno optuženi koji traži da mu se dodijeli branilac po službenoj dužnosti dužan je dati izjavu o svom imovnom stanju na obrascu koji dobije od sekretara.
- (C) Izjava mora, u mjeri u kojoj je to moguće, biti ovjerena od strane nadležnog organa, bilo organa mjesta na kojem osumnjičeni ili optuženi boravi ili je pronađen bilo nekog drugog mjesta koje sekretar bude smatrao primjerenim u datim okolnostima.
- (D) Izjava mora sadržati potvrdu osumnjičenog ili optuženog da su informacije koje ona sadrži istinite i potpune po njegovom najboljem znanju.
- (E) Kako bi se obezbijedilo da odredbe člana 8 budu ispoštovane, osumnjičeni ili optuženi mora ažurirati izjavu o imovnom stanju svaki put kada dođe do neke promjene koja je relevantna za tu izjavu.

Član 8

Teret dokazivanja

- (A) Osumnjičeni ili optuženi mora podnijeti dokaze o tome da ne može platiti branioca.
- (B) Ukoliko sekretar pokrene postupak provjere imovnog stanja osumnjičenog ili optuženog na osnovu člana 9, osumnjičeni ili optuženi dužan je da dostavi informacije potrebne za utvrđivanje njegove mogućnosti da plati branioca, odnosno da olakša njihovo pribavljanje.
- (C) Ukoliko optuženi ili osumnjičeni ne ispuni svoje obaveze na osnovu članova 8(A) i 8(B) u tolikoj mjeri da sekretar nije u mogućnosti da na primjeren način ocijeni mogućnost osumnjičenog ili optuženog da plati branioca, sekretar Mehanizma može odbiti zahtjev za dodjelu branioca nakon što upozori osumnjičenog ili optuženog i da mu priliku da odgovori.

Član 9

Ovlaštenje za prikupljanje informacija

- (A) U svrhu utvrđivanja da li osumnjičeni ili optuženi može platiti branioca, sekretar može izvršiti provjeru njegovog imovnog stanja, zatražiti prikupljanje svih informacija, saslušati osumnjičenog ili optuženog, razmotriti svaku predstavku ili zatražiti dostavu svih dokumenta za koje je vjerovatno da mogu potkrijepiti zahtjev.
- (B) U vršenju svog ovlaštenja na osnovu člana 9(A) sekretar može u svako vrijeme, pa i nakon što branilac bude dodijeljen, tražiti sve relevantne informacije od svake osobe za koju bude smatrao da može dostaviti takve informacije.
- (C) Ukoliko je sekretar svoju odluku da neka imovina spada u sredstva osumnjičenog ili optuženog u skladu sa članom 10(A) donio na osnovu informacijakoe su mu date kao povjerljive, te informacije, kao i vrijednost te imovine, biće objelodanjene osumnjičenom ili optuženom na povjerljivom osnovu. Osumnjičeni ili optuženi moraju imati prilike da odgovore prije nego što se odluka donese.

Član 10

Utvrđivanje imovnog stanja

- (A) Sekretar Mehanizma utvrđuje da li i u kojoj mjeri osumnjičeni ili optuženi može platiti branioca uzimajući u obzir sva sredstva koja on direktno ili indirektno uživa ili slobodno njima raspolaže, uključujući, između ostalog, direktne prihode, bankovne račune, nepokretnu i pokretnu imovinu, penzije, dionice, obveznice i ostalu imovinu koju ima, pri čemu se ne uzimaju u obzir porodični doplaci ni socijalna pomoć na koje eventualno ima pravo. Prilikom procjene tih sredstava takođe treba uzeti u obzir sredstva članova uže porodice osumnjičenog, odnosno optuženog, kao i sredstva osoba s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu, pod uslovom da je razumno i ta sredstva uzeti u obzir.
- (B) U svrhu utvrđivanja da li osumnjičeni ili optuženi ima vlasnički udio u nekoj nepokretnoj imovini, sekretar Mehanizma može uzeti u obzir i standard koji osumnjičeni, odnosno optuženi po svemu sudeći uživa, kao i to uživa li tu ili neku drugu imovinu, odnosno donosi li mu ona prihode.

Poglavlje 3 : Odluka sekretara Suda

Član 11

Odluka sekretara Suda

(A) Poslije razmatranja izjave o imovnom stanju utvrđene članom 7 i eventualnih informacija pribavljenih na osnovu članova 8 i 9 i nakon što osumnjičenog ili optuženog obavijesti o svojim nalazima, sekretar će utvrditi da li i u kojoj mjeri osumnjičeni ili optuženi može platiti branioca i odlučiti, navodeći razloge za svoju odluku:

- (i) da dodijeli branioca po službenoj dužnosti, u koju svrhu će odabrati jedno ime sa spiska sastavljenog u skladu sa pravilom 43(B) Pravilnika i članom 14, izuzev u slučajevima predviđenim članom 20, ili
- (ii) da osumnjičeni, odnosno optuženi posjeduje sredstva da djelimično plati branioca, i da dodjeli branioca po službenoj dužnosti, u kojem slučaju će u odluci naznačiti koje troškove će snositi Mehanizam, izuzev u slučajevima predviđenim članom 20, ili
- (iii) da ne odobri zahtjev za dodjelu branioca po službenoj dužnosti.

(B) Kako bi se obezbijedilo da pravo na branioca ne bude ugroženo dok sekretar razmatra izjavu o imovnom stanju propisanu u članu 7 i informacije prikupljene u skladu sa članovima 8 i 9, sekretar Mehanizma može, u interesu pravde, osumnjičenom, odnosno optuženom privremeno dodijeliti branioca po službenoj dužnosti za period ne duži od 120 dana.

(C) Ako osumnjičeni, odnosno optuženi:

- (i) zatraži dodjelu branioca po službenoj dužnosti, ali ne ispuni gorenavedene uslove u razumnom vremenskom roku, ili
- (ii) ne dobije ili uopšte ne zatraži dodjelu branioca po službenoj dužnosti, ili
- (iii) ne dostavi pismenu izjavu o namjeri da se sam brani,

sekretar Mehanizma mu u interesu pravde ipak može dodijeliti branioca po službenoj dužnosti sa spiska napravljenog u skladu sa pravilom 43(B) Pravilnika, izuzev u slučajevima predviđenim članom 20.

(D) Ukoliko sekretar Mehanizma odluči da imenuje branioca u skladu s ovim članom, dužan je da:

- (i) imenuje branioca kojeg osumnjičeni ili optuženi izabere sa spiska sastavljenog u skladu s pravilom 43(B) Pravilnika, pod uslovom da nema nikakvih prepreka za dodjelu; odnosno

- (ii) ako osumnjičeni ili optuženi ne izabere branioca sa spiska sastavljenog u skladu s pravilom 43(B) Pravilnika ili ako sekretar Suda utvrdi da postoji neka prepreka za dodjelu branioca po izboru, dužan je da dodijeli drugog branioca sa tog spiska nakon što sasluša osumnjičenog ili optuženog.

Član 12

Obavijest o odluci sekretara Suda

Sekretar Mehanizma će o svojoj odluci obavijestiti osumnjičenog, odnosno optuženog, kao i dodijeljenog branioca.

Poglavlje 4 : Pravno sredstvo

Član 13

Pravno sredstvo protiv odluke sekretara Suda

- (A) Osumnjičeni kojem je odbijen zahtjev za dodjelu branioca po službenoj dužnosti može u roku od petnaest dana od prijema obavijesti o tome podnesku zatražiti da predsjednik preispita tu odluku. Predsjednik može potvrditi odluku sekretara ili pak odlučiti da treba dodijeliti branioca po službenoj dužnosti.
- (B) Optuženi kojem je odbijen zahtjev za dodjelu branioca po službenoj dužnosti ili za kojeg se utvrdi da ima dovoljno sredstava da djelimično plati branioca može u roku od petnaest dana od prijema obavijesti o tome podneskom zatražiti od vijeća pred kojim treba da se pojavi da preispita odluku sekretara. Vijeće može:
  - (i) potvrditi odluku sekretara, ili
  - (ii) poništiti odluku sekretara i donijeti odluku da se dodijeli branilac po službenoj dužnosti, ili
  - (iii) naložiti sekretaru da preispita u kojoj mjeri optuženi može platiti branioca.

TREĆI DIO – PREDUSLOVI ZA DODJELU BRANIOCA PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI

Član 14

Kvalifikacije i status branioca

- (A) Za branioca po službenoj dužnosti nekog osumnjičenog ili optuženog može biti dodijeljena svaka osoba za koju se sekretar uvjeri da je uvrštena na spisak branilaca predviđenih pravilom 43(B) Pravilnika. Osoba ispunjava uslove za uvrštenje na taj spisak ako:
  - (i) ima dozvolu za advokatsku praksu u nekoj državi ili je univerzitetski profesor prava;
  - (ii) pismeno i usmeno dobro vlada jednim od dva radna jezika Mehanizma;

- (iii) posjeduje dokaze o stručnosti u oblasti krivičnog prava i/ili međunarodnog krivičnog prava, međunarodnog humanitarnog prava, međunarodnog prava o ljudskim pravima;
- (iv) posjeduje najmanje sedam godina relevantnog iskustva u oblasti krivičnog prava kao sudija, tužilac, advokat ili u nekom drugom svojstvu;
- (v) nije proglašena krivom ili joj nije izrečena neka druga mjera u relevantnom disciplinskom postupku protiv nje pred domaćim ili međunarodnim forumom, uključujući postupak na osnovu Profesionalnog kodeksa, osim ako sekretar ne ocijeni da bi u datim okolnostima opoziv dotičnog branioca bio nesrazmjerna mjera;
- (vi) nije proglašena krivom u relevantnom krivičnom postupku;
- (vii) u obavljanju profesije ili na drugi način, njeno ponašanje nije bilo nečasno ili na drugi način diskreditirajuće za branioca, štetno za provođenje pravde, odnosno ako ne postoji vjerovatnoća da bi ono umanjilo povjerenje javnosti u Mehanizam ili u provođenje pravde ili na drugi način narušavalo ugled Mehanizma;
- (viii) nije dala lažne ili obmanjujuće informacije u vezi sa svojim kvalifikacijama i sposobnošću da postupa kao branilac, odnosno ako nije uskratila relevantne informacije;
- (ix) izjavi spremnost da je sekretar imenuje za branioca kako bi zastupala nekog optuženog koji je slabog imovnog stanja pod uslovima propisanim ovim Uputstvom;
- (x) ima uredno članstvo u Udruženju branilaca koji postupaju pred Mehanizmom.

(B) Uslove za uvrštavanje na taj spisak branilaca u skladu s pravilom 43(C) Pravilnika ispunjava osoba koja:

- (i) ispunjava sve kriterijume iz člana 14(A); i
- (ii) obavijesti sekretara Mehanizma da spremno stoji na raspolaganju za dodjelu nekom optuženom u svojstvu branioca za potrebe njegovog prvog stupanja pred Mehanizam u skladu s pravilom 64 Pravilnika.

(C) Osoba koja ne vlada dobro pismeno ili usmeno jednim od dva radna jezika Mehanizma, ali koja govori jezik kojim se govori na teritoriji nad kojom Mehanizam ima nadležnost i koja ispunjava sve druge kriterijume propisane članom 14(A) može biti uvrštena na spisak predviđen u pravilu 43(B) Pravilnika, ukoliko sekretar Suda smatra da je to opravdano. Takva osoba može biti dodijeljena samo kao subranilac u skladu s članom 16(D).

(D) Sekretar Mehanizma može, nakon što upozori branioca i da mu priliku da odgovori, skinuti ime branioca sa spiskova navedenih u pravilu 43(B) i (C) Pravilnika:

- (i) po odluci sudskog vijeća na osnovu pravila 47(A)(i) Pravilnika, nakon konsultacija s tim vijećem; ili

- (ii) ako je branilac proglašen krivim za nepoštovanje suda na osnovu pravila 90 Pravilnika, nakon konsultacija sa sudskim vijećem; ili
- (iii) ako je branilac proglašen krivim za disciplinski prestup na osnovu Profesionalnog kodeksa, nakon konsultacija sa sudskim vijećem; ili
- (iv) ukoliko sekretar utvrdi da je branilac dao lažne informacije o svojim kvalifikacijama za uvrštavanje na spisak ili da je uskratio relevantne informacije.

Branilac može od predsjednika zatražiti preispitivanje odluke sekretara u roku od petnaest dana od dana kada mu je ona saopštena.

(E) Sekretar Mehanizma će skinuti ime branioca sa spiskova navedenih u pravilu 43(B) i (C) Pravilnika:

- (i) po odluci sudskog vijeća na osnovu pravila 47(A)(ii) Pravilnika;
- (ii) po konačnoj odluci Disciplinskog vijeća ili Disciplinskog odbora na osnovu člana 49(C)(vi) Profesionalnog kodeksa, kojom se braniocu zabranjuje da postupa pred Mehanizmom;
- (iii) ako branilac više ne ispunjava kriterijume iz člana 14(A).

(F) Sekretar Mehanizma može odbiti zahtjev za dodjelu branioca ukoliko je pokrenuta procedura na osnovu pravila 90 Pravilnika ili trećeg dijela Profesionalnog kodeksa. Branilac može od predsjednika Mehanizma zatražiti preispitivanje odluke sekretara u roku od petnaest dana od dana kada mu je saopštena ta odluka.

(G) Branilac uvršten na spiskove navedene u pravilima 43(B) i (C) Pravilnika:

- (i) mora svake dvije godine od dana svog uvrštavanja na spisak potvrditi svoju spremnost da bude dodijeljen osumnjičenima ili optuženima; i
- (ii) mora odmah obavijestiti sekretara ako u dužem periodu, odnosno duže od šest mjeseci, nije u mogućnosti da zastupa optuženog ili osumnjičenog.

Ukoliko branilac ne potvrdi svoju spremnost, sekretar Suda može, nakon što o tome obavijesti branioca, skinuti njegovo ime sa spiska.

Član 15

Profesionalna ovjera

(A) Podnosilac zahtjeva za uvrštavanje na spisak predviđen u pravilu 43(B) i (C) Pravilnika dostavlja sekretaru:

- (i) uvjerenje o profesionalnim kvalifikacijama koje je izdao nadležni profesionalni ili upravni organ, uključujući potvrdu o trenutnoj praksi i odgovarajućem statusu;

- (ii) za podnosioca zahtjeva čiji maternji jezik nije engleski ni francuski, potvrdu od neke jezičke ustanove ili drugi dokaz o dobrom vladanju engleskim ili francuskim jezikom. Sekretar od takvih podnosilaca zahtjeva može tražiti da dokažu vladanje jezikom putem provjere znanja iz određenog jezika;
  - (iii) rezime kojim se dokazuje stručnost u oblasti krivičnog prava i/ili međunarodnog krivičnog prava, međunarodnog humanitarnog prava, međunarodnog prava o ljudskim pravima i najmanje sedam godina relevantnog iskustva u krivičnom postupku;
  - (iv) imena i adrese dvije osobe sa stručnim iskustvom iz oblasti krivičnog prava, međunarodnog humanitarnog prava, međunarodnog prava o ljudskim pravima ili međunarodnog krivičnog prava, koje su u mogućnosti da sekretaru pruže informacije o stručnoj osposobljenosti podnosilaca zahtjeva za navedene oblasti;
  - (v) uvjerenje da podnosilac zahtjeva nije proglašen krivim u bilo kom krivičnom postupku ili u kojem su naznačena djela za koja jeste proglašen krivim;
  - (vi) uvjerenje da podnosilac zahtjeva nije proglašen krivim ni u kakvom disciplinskom postupku ili u kojem su naznačena djela za koja jeste proglašen krivim; i
  - (vii) svu drugu dokumentaciju koju sekretar bude smatrao neophodnom.
- (B) Sekretar može preporučiti podnosioca zahtjeva za uvrštavanje na spiskove navedene u pravilu 43(B) i (C) Pravilnika tijelu sastavljenom od viših sudskih savjetnika u vijećima i/ili branilaca sa spiska na osnovu pravila 43(B) koji posjeduju najmanje petnaest godina iskustva u krivičnom postupku, koje bi obavilo razgovor s podnosiocem zahtjeva i uputilo preporuku sekretaru Suda u vezi sa zahtjevom.
- (C) Podnosilac zahtjeva kojem je odbijen zahtjev za uvrštavanje na spiskove ili koji je skinut sa tih spiskova na osnovu člana 14(E)(iii) može od predsjednika zatražiti preispitivanje odluke sekretara u roku od petnaest dana od dana kada mu je ona saopštena.

ČETVRTI DIO – DJELOKRUG POSLOVA

Član 16

Osnovna načela

- (A) Osumnjičeni, odnosno optuženi ima pravo na jednog branioca po službenoj dužnosti. Ukoliko se više osumnjičenih ili optuženih zajednički tereti ili im se sudi na osnovu iste optužnice, svaki od njih ima pravo na dodjelu posebnog branioca.
- (B) Branilac koji je dodijeljen da zastupa nekog osumnjičenog ili optuženog naziva se glavni branilac i odgovoran je za sve aspekte odbrane tog osumnjičenog ili optuženog pred Mehanizmom. Izuzev u slučajevima predviđenim članom 16(C), glavni branilac potpisuje sve dokumente koji se podnose Mehanizmu.

- (C) U interesu pravde i na zahtjev glavnog branioca, sekretar može dodijeliti drugog branioca kao pomoć u odbrani osumnjičenog ili optuženog. Taj branilac naziva se subranilac. Po ovlaštenju glavnog branioca, subranilac se može baviti svim fazama postupka i svim pitanjima u vezi sa zastupanjem osumnjičenog ili optuženog ili vođenjem njegove odbrane. Subraniocu može biti dato pismeno ovlaštenje da potpisuje dokumente u ime glavnog branioca.
- (D) Na zahtjev glavnog branioca i ako interesi pravde tako nalažu, sekretar može dodijeliti subranioca koji ne govori nijedan od dva radna jezika Mehanizma, ali govori maternji jezik optuženog. Sekretar može postaviti one uslove koje smatra primjerenim.
- (E) Na zahtjev glavnog branioca, sekretar može dodijeliti druge osobe kao što su pomoćnici za pravna pitanja, konsultanti, istražitelji i prevodioci, prema potrebi, za pružanje pomoći braniocu. Samo osobe koje dodijeli ili čiju dodjelu odobri sekretar mogu pomagati braniocu u odbrani osumnjičenog ili optuženog. Glavni branilac i osobe koje mu pomažu nazivaju se članovi tima odbrane. Glavni branilac je odgovoran za izbor svih članova tima odbrane, uključujući subranioce, kao i za nadzor nad njihovim radom.
- (F) Članovi porodice ili bliski prijatelji osumnjičenih, optuženih i branilaca nemaju pravo da na osnovu Uputstva budu dodijeljeni u svojstvu branioca, stručnog saradnika, pomoćnika za pravna pitanja, istražitelja, pismenog ili usmenog prevodioca, osim ako sekretar utvrdi da bi njihova dodjela bila u interesu pravde.
- (G) Branilac ne može biti dodijeljen za odbranu više od jednog osumnjičenog ili optuženog istovremeno, osim ako:
- (i) svaki optuženi dobije nezavisni pravni savjet od sekretara i ako svaki da pismenu saglasnost za to; i
  - (ii) se sekretar uvjeri da ne postoji sukob interesa ili rasporeda, kao ni mogućnosti da će do takvog sukoba doći, i da dodjela ne bi na drugi način nanijela štetu odbrani bilo kog optuženog ili integritetu postupka.
- (H) Branilac dodijeljen na osnovu pravila 64 Pravilnika može zastupati optuženog samo u svrhu njegovog izjašnjavanja o krivici, osim ako sekretar ne smatra potrebnim da dežurni branilac obavlja poslove koji nisu obuhvaćeni mandatom dežurnog branioca, ali je obavezan da štiti prava optuženog dok sekretar ne imenuje stalnog branioca ili dok takvog branioca ne angažuje sam optuženi, odnosno dok se optuženi pismeno ne opredijeli da sam vodi svoju odbranu u skladu s pravilom 43(F) Pravilnika.
- (I) Glavni branilac dužan je da vodi potpun i precizan dosje s cjelokupnom dokumentacijom u vezi s predmetom i u vezi sa svim poslovima koje obavi tim odbrane dok traje zastupanje osumnjičenog ili optuženog. Pridržavajući se svojih obaveza na osnovu Profesionalnog

kodeksa, glavni branilac dužan je da čuva dosje predmeta pet godina nakon okončanja postupka protiv osumnjičenog ili optuženog pred Mehanizmom.

Član 17

Mjerodavno pravo

U vršenju svojih dužnosti branioci su dužni da poštuju odgovarajuće odredbe Statuta, Pravilnika, ovog Uputstva, Profesionalnog kodeksa, Pravilnika o pritvoru i svih drugih pravila ili propisa koje je donio Mehanizam, sporazuma sa zemljom-domaćinom koje su Ujedinjene nacije sklopile u ime Mehanizma, kao i da poštuju pravila i etiku svoje profesije.

Član 18

Privilegovan odnos branilac–klijent

(A) Bez obzira na definiciju privilegovanog odnosa branilac–klijent iz člana 13 naslovljenog "Povjerljivost" Profesionalnog kodeksa, sekretar Mehanizma može, ako utvrdi da za to postoji razuman razlog, zatražiti od branioca dodijeljenog po službenoj dužnosti da dostavi informacije i dokumentaciju, uključujući one koji su inače privilegovane i povjerljive, koje sekretaru mogu objektivno biti potrebne kako bi utvrdio da li su obavljene svi poslovi za koje su zatražena ili isplaćena sredstva Mehanizma za pravnu pomoć. U tu svrhu branilac mora omogućiti sekretaru da na strogo povjerljivoj osnovi izvrši uvid u sve dijelove dosjea predmeta, u skladu s članom 18(B). Objelodanjivanje privilegovanih ili povjerljivih informacija, odnosno dokumentacije na osnovu ovog člana ne ukida privilegovan odnos branilac–klijent i ne smatra se odustajanjem od njega.

(B) Privilegovan odnos branilac–klijent važiće i za sekretara u vezi s informacijama i dokumentacijom koje on pribavi na osnovu člana 18(A).

(C) Opšta zabrana objelodanjivanja privilegovanih ili povjerljivih informacija i dokumentacije na osnovu članova 18(A) i 18(B) neće se primjenjivati na sekretara:

- (i) ako sekretar pokrene disciplinski postupak protiv branioca na osnovu trećeg dijela Profesionalnog kodeksa u vezi sa sredstvima Mehanizma koja su zatražena ili isplaćena na ime pravne pomoći a na koja podnosilac zahtjeva ili primalac nema pravo;
- (ii) ako sekretar Mehanizma pokrene postupak u nekoj nacionalnoj jurisdikciji u vezi s provođenjem sistema pravne pomoći Mehanizma, uključujući pronevjeru sredstava Mehanizma za pravnu pomoć; ili
- (iii) ako je objelodanjivanje od suštinske važnosti za utvrđivanje tužbenog zahtjeva za povrat sredstava od osobe kojoj je pravna pomoć dodijeljena u skladu sa članom 11.

Član 19

Dodjela branioca izvan sjedišta Međunarodnog suda

- (A) Izvan sjedišta Mehanizma i u slučaju hitne potrebe koja onemogućava provođenje procedure utvrđene u članu 7, osumnjičeni koji tokom istrage zatraži da mu se dodijeli branilac može navesti ime branioca koji nije uvršten na spisak predviđen u članu 43(B) Pravilnika, ali koji može biti dodijeljen po službenoj dužnosti u skladu s ovim Uputstvom.
- (B) Ako osumnjičeni koji traži da mu se dodijeli branilac po službenoj dužnosti nije u mogućnosti da navede ime branioca u skladu s članom 19(A), tužilac ili osoba ovlaštena od strane tužioca, odnosno osoba koja postupa po uputstvima tužioca, pribaviće ime branioca koji može biti dodijeljen u skladu s odredbama ovog Uputstva i u tu svrhu može se obratiti lokalnoj advokatskoj komori.
- (C) U situacijama predviđenim članom 19(A) i 19(B), primjenjivaće se, *mutatis mutandis*, postupak za dodjelu branioca naveden u ovom Uputstvu, ali će se u slučaju potrebe ubrzati.

PETI DIO – SUSPENZIJA I OPOZIV BRANIOCA

Član 20

Mogućnost osumnjičenih ili optuženih da plate branioca

- (A) Ako je branilac već dodijeljen, sekretar može opozvati njegovo imenovanje ukoliko pribavi informacije koje pokazuju da osumnjičeni ili optuženi ima dovoljno sredstava da plati branioca. U takvim slučajevima, sekretar može povratiti troškove dodjele branioca u skladu s pravilom 43(E) Pravilnika.
- (B) Ako je branilac već dodijeljen, sekretar Mehanizma može preinačiti svoju odluku u onoj mjeri u kojoj osumnjičeni ili optuženi može platiti branioca ako se utvrdi u vezi s imovnim stanjem osumnjičenog ili optuženog:
  - (i) da se promijenilo nakon donošenja odluke sekretara o tome u kojoj mjeri osumnjičeni ili optuženi može platiti branioca; ili
  - (ii) da ono nije u cijelosti objelodanjeno ili na drugi način saopšteno sekretaru do dana izdavanja njegove odluke.
- (C) Odluka sekretara mora se obrazložiti i saopštiti osumnjičenom odnosno optuženom u pismenom obliku kao i dodijeljenom braniocu, a stupa na snagu na dan kada je saopštena.
- (D) U slučajevima kada osumnjičeni ili optuženi zatraži preispitivanje neke odluke donesene na osnovu članova 20(A) ili 20(B), primjenjivaće se, *mutatis mutandis*, odredbe člana 13.

Član 21

Opoziv i suspenzija branioca

(A) U interesu pravde ili u izuzetnim okolnostima sekretar može:

- (i) povući dodjelu branioca po službenoj dužnosti, na zahtjev optuženog ili njegovog branioca;
- (ii) povući dodjelu subranioca, na zahtjev glavnog branioca.

Ako opozove branioca u skladu s ovim stavom, sekretar o svojoj odluci obavještava odgovarajuće vijeće.

Ukoliko zahtjev za opoziv bude odbijen, osoba koja podnosi taj zahtjev može zatražiti da predsjednik preispita odluku sekretara Mehanizma u roku od petnaest dana od dana prijema obavijesti o toj odluci.

(B) Sekretar može suspendovati dodjelu branioca po službenoj dužnosti na period razumnog i ograničenog trajanja u konsultaciji s vijećem:

- (i) ako je protiv tog branioca pokrenut disciplinski postupak propisan u trećem dijelu Profesionalnog kodeksa branilaca; ili
- (ii) ako je na osnovu pravila 90 Pravilnika protiv tog branioca pokrenut postupak zbog nepoštovanja suda.

Branilac može u roku od petnaest dana od dana prijema obavijesti o odluci o suspenziji tražiti da predsjednik preispita odluku.

(C) Sekretar će povući dodjelu branioca po službenoj dužnosti:

- (i) po odluci sudskog vijeća na osnovu pravila 47(A)(ii) Pravilnika; ili
- (ii) ukoliko branilac više ne ispunjava kriterijume iz člana 14(A); ili
- (iii) ukoliko je branilac proglašen krivim za nepoštovanje suda na osnovu pravila 90 Pravilnika, osim ako sudsko vijeće odluči da njegova dodjela ostane na snazi.

Ukoliko je dodjela branioca povučena na osnovu člana 21(C)(ii), branilac može, u roku od petnaest dana od dana prijema obavijesti o toj odluci, zatražiti da predsjednik preispita odluku sekretara Suda.

(D) U gorenavedenim slučajevima, o opozivu ili suspenziji branioca biće obaviješten optuženi, dotični branilac, Udruženje branilaca čiji je on član i njegovo strukovno ili upravno tijelo.

(E) U slučaju suspendovanja dodjele branioca po službenoj dužnosti, sekretar Mehanizma će osumnjičenom ili optuženom smjesta dodijeliti novog branioca. U slučaju suspendovanja dodjele branioca po službenoj dužnosti, sekretar može, uz ograde predviđene članom 22, osumnjičenom ili optuženom smjesta dodijeliti novog branioca. U slučaju povlačenja dodjele

branioca na osnovu člana 21(C), sekretar Suda će u njegovu zamjenu dodijeliti novog branioca.

Član 22

Dužnosti branioca nakon opoziva

- (A) Dodijeljeni branilac će nastaviti da postupa dok:
- (i) sekretar ne dodijeli novog branioca kao njegovu zamjenu; ili
  - (ii) osumnjičeni ili optuženi ne angažuje novog branioca na osnovu pravila 42 Pravilnika; ili
  - (iii) osumnjičeni ili optuženi pismeno ne izjavi da će sam voditi svoju odbranu u skladu s pravilom 43(F) Pravilnika, a sudsko vijeće prihvati njegov izbor.
- (B) U slučaju da sekretar opozove branioca dodijeljenog po službenoj dužnosti ili da dodijeljeni branilac prestane pružati usluge, branilac u roku od 15 dana od opoziva sve originalne dokumente u spisu predaje braniocu koji dolazi na njegovo mjesto ili, alternativno, branjeniku.
- (C) Ukoliko bude opozvan subranilac dodijeljen po službenoj dužnosti, dotični dokumenti predaju se braniocu u roku od sedam dana.
- (D) Ukoliko branilac ne ispuni uslove iznijete u ovom članu, može mu se obustaviti isplata honorara, može se obavijestiti strukovno udruženje nadležno za profesionalnu etiku advokata u državi u kojoj je on ovlašten da vrši praksu ili, ako se radi o univerzitetskom profesoru prava koji se inače ne bavi advokatskom praksom, mogu obavijestiti upravno tijelo univerziteta na kome on radi.
- (E) U interesu pravde, i nakon konsultacija s braniocem koji dolazi na mjesto opozvanog, ako je taj branilac angažovan ili dodijeljen, sekretar može naložiti prethodno dodijeljenom braniocu da nastavi postupati ili pomagati braniocu koji ga mijenja. U tom periodu nužne i razumne troškove obojice dodijeljenih branilaca snosiće Mehanizam.
- (F) Ako je opozvan glavni branilac, odgovornost za nastavak postupka preuzima subranilac.

Član 23

Isplata *pro rata temporis*

Ako dodijeljeni branilac bude zamijenjen drugim dodijeljenim braniocem, naknada će svakom od njih biti isplaćena *pro rata temporis* (proporcionalno odrađenom vremenu).

ŠESTI DIO – TROŠKOVI PRAVNOG ZASTUPANJA

Član 24

Odgovornost za naknade i troškove

- (A) Nakon dodjele branioca po službenoj dužnosti, nužne i razumne troškove vezane za pravno zastupanje osumnjičenog, odnosno optuženog snosi Mehanizam, u skladu sa Statutom, Pravilnikom, Uputstvom, odredbama, pravilima, propisima i praksom Ujedinjenih nacija u vezi s budžetom. Svi troškovi moraju biti prethodno odobreni od strane sekretara. Ukoliko odobrenje nije pribavljeno, sekretar može odbiti da isplati ove troškove.
- (B) Mehanizam će snositi sljedeće troškove u onoj mjeri u kojoj su oni razumni i nužni u datim okolnostima kako bi se obezbijedilo da prava osumnjičenog ili optuženog predviđena u članu 19 Statuta budu očuvana:
- (i) naknadu za dodijeljenog branioca i dodijeljene članove tima odbrane;
  - (ii) troškove u vezi s izvođenjem dokaza odbrane i utvrđivanjem činjenica;
  - (iii) troškove u vezi s privremenim angažmanom konsultanata za određena pitanja;
  - (iv) troškove u vezi s pripremanjem izvještaja vještaka, koji se plaćaju po tarifama utvrđenim u sistemu za utvrđivanje naknada, koji je uspostavljen u članu 25 Uputstva;
  - (v) troškove u vezi sa smještajem i prijevozom svjedoka koji svjedoče u sudnici u skladu s Uputstvom za pružanje podrške žrtvama i svjedocima i njihovu zaštitu; i
  - (vi) troškove u vezi s putovanjem, putnim taksama i drugim dažbinama.
- (C) Kod drugih troškova, poput opštih kancelarijskih troškova, primjenjuje se sistem za utvrđivanje naknada iz člana 25 Uputstva.
- (D) Troškove predviđene u članu 24(B) sekretar Suda će isplatiti po prijemu izjave o troškovima ili izdacima od glavnog branioca. Izjava o troškovima ili izdacima mora biti sastavljena u skladu sa smjernicama koje utvrđuje sekretar i, ukoliko nije drugačije propisano, mora biti predočena sekretaru u roku od 90 dana od posljednjeg dana u mjesecu tokom kojeg je obavljen posao ili prourokovan izdatak.

Član 25

Naknade koje se isplaćuju dodijeljenim braniocima i članovima tima odbrane

- (A) Dodijeljenim braniocima i dodijeljenim članovima tima odbrane koji postupaju pred Mehanizmom naknade se isplaćuju prema sistemu za utvrđivanje naknada koji je usvojio sekretar.
- (B) Izuzev u slučajevima predviđenim odredbom člana 6(C), dodijeljeni branilac i dodijeljeni članovi tima odbrane koji primaju naknadu od Međunarodnog suda ne smiju primati naknadu za svoju dodjelu ni iz kojeg drugog izvora.

Član 26
Naknade koje se isplaćuju dežurnom braniocu

Naknade dežurnim braniocima dodijeljenim na osnovu pravila 64 Pravilnika isplaćivaće se fiksno, u skladu sa sistemom za utvrđivanje naknada iz člana 25 Uputstva.

Član 27
Putni troškovi

- (A) Uz prethodno odobrenje sekretara, putni troškovi dodijeljenih branilaca i, u slučajevima u kojima je to primjenjivo, dodijeljenih članova timova odbrane naknadiće se u skladu sa sistemom za utvrđivanje naknada iz člana 25 Uputstva.
- (B) Putne troškove dodijeljenih branilaca i, u slučajevima u kojima je to primjenjivo, dodijeljenih članova timova odbrane koji ne prebivaju na teritoriji zemlje-domaćina ili zemlje u kojoj se vodi određena faza postupka isplaćuje sekretar u visini povratne avionske karte u ekonomskom razredu sa fiksnim datumom ili u visini karte za voz u prvom razredu najkraćim putem do i od zemlje u kojoj se vodi postupak i u granicama određenim sistemom za utvrđivanje naknada iz člana 25 Uputstva.
- (C) Putne troškove dodijeljenih branilaca i, u slučajevima u kojima je to primjenjivo, dodijeljenih članova tima odbrane koji prebivaju na teritoriji zemlje-domaćina, ali ne i u gradu u kojem vrše svoju dužnost, isplaćuje sekretar u visini karte prvog razreda u javnom prevozu ili na osnovu paušalnog iznosa određenog tarifom Ujedinjenih nacija za povrat troškova putovanja vlastitim automobilom za pojedine grupe zemalja, odnosno teritorija, po kilometru pređenog puta u odlasku i povratku najkraćim putem u granicama utvrđenim sistemom za utvrđivanje naknada iz člana 25 Uputstva.
- (D) Sve zahtjeve za odobrenje putovanja i eventualne izmjene treba podnijeti Sekretarijatu najmanje sedmicu dana prije planiranog putovanja, osim ako se može dokazati da zbog okolnosti na koje tim odbrane nije mogao uticati nije bilo moguće ispoštovati ovu odredbu. Sekretar može odbiti da pokrije dodatne troškove vezane za propust da se ispoštuje ova odredba. Ukoliko ovaj propust prozrokuje dodatne troškove Mehhanizmu, sekretar može odbiti ove troškove od isplata koje je inače dužan isplatiti dotičnom putniku.

Član 28
Dnevnice

- (A) Uz prethodno odobrenje sekretara, dnevnicе za dodijeljene braniocе i, u slučajevima u kojima je to primjenjivo, za dodijeljene članove tima odbrane isplaćuje sekretar u skladu sa sistemom za utvrđivanje naknada iz člana 25.

- (B) Iznos dnevnica koje se isplaćuju dodijeljenim braniocima i, u slučajevima u kojima je to primjenjivo, dodijeljenim članovima timova odbrane, obračunava se na osnovu fiksnih tarifa utvrđenih Rasporedom tarifa za dnevnicu Ujedinjenih nacija koje se primjenjuju na broj radnih dana. Ni dodijeljeni branioci, ni dodijeljeni članovi timova odbrane nemaju pravo na isplatu dnevnica za vrijeme dok borave u svom prebivalištu.
- (C) Dnevnicu se isplaćuju u skladu s pravilima i propisima Ujedinjenih nacija na osnovu trenutno važećih tarifa u zemlji u kojoj postupaju dodijeljeni branioci i, u slučajevima u kojima je to primjenjivo, dodijeljeni članovi tima odbrane.
- (D) U skladu s propisima koji su na snazi u Ujedinjenim nacijama, nakon što dodijeljeni branioci i, u slučajevima u kojima je to primjenjivo, dodijeljeni članovi tima odbrane, od datuma dodjele provedu ukupno više od 60 dana u zemlji u kojoj postupaju, primijenjena tarifa biće umanjena za dvadeset pet posto.
- (E) Ukoliko je to u datim okolnostima primjereno, sekretar Mehanizma može privremeno isplatiti dnevnicu unaprijed.

Član 29

Troškovi pismenog i usmenog prevođenja

- (A) Mehanizam pruža usluge pismenog i usmenog prevođenja odnosno snosi troškove tih usluga u mjeri u kojoj je to razumno potrebno u cilju zaštite prava osumnjičenih i optuženih koja su ugrađena u odredbe člana 19 Statuta.
- (B) Mehanizam pruža usluge pismenog i usmenog prevođenja osumnjičenim ili optuženim osobama i njihovim timovima odbrane u skladu sa smjernicama Sekretarijata za usluge prevođenja.
- (C) Pružanje usluga pismenog i usmenog prevođenja, izuzev onih koje pruža Mehanizam u skladu sa smjernicama Sekretarijata opisanim u članu 29(B), organizuju timovi odbrane. Troškovi za te usluge isplaćuju se iz sredstava odobrenih timovima odbrane u skladu sa sistemom za utvrđivanje naknada iz člana 25 Uputstva.

Član 30

Usvajanje i izmjene i dopune smjernica za regulisanje naknada i troškova

Sekretar Suda neće usvajati ni mijenjati i dopunjavati sistem za utvrđivanje naknada iz člana 25 bez prethodnih konsultacija s udruženjima branilaca, ako postoje.

Član 31

Odgovornost za isplate

Sve iznose koje prema odredbama Uputstva treba isplatiti dodijeljenim braniocima i, po potrebi, drugim članovima timova odbrane isplaćuje Sekretarijat.

Član 32

Rješavanje sporova u vezi s isplatom troškova

- (A) Ukoliko dođe do spora u vezi s naknadom ili isplatom troškova i ukoliko se radi o iznosu manjem od 5.000 (pet hiljada) USD, oštećena strana može zatražiti od sekretara Mehanizma da ispita spor. Sekretar Mehanizma će lično riješiti spor ili će ovlastiti zaduženog službenika da to učini u njegovo ime. Prije donošenja odluke, sekretar ili zaduženi službenik pozvaće oštećenu stranu i respondenta da iznesu svoju argumentaciju i mogu se po potrebi konsultovati s predsjednikom. Odluka sekretara ili zaduženog službenika biće konačna i obavezujuća za strane.
- (B) Ukoliko se spor odnosi na iznos veći od 5.000 (pet hiljada) USD, oštećena strana može podnijeti zahtjev za preispitivanje sekretaru, koji će stvar proslijediti predsjedniku radi donošenja odluke. Prije nego što predsjednik donese odluku, zatražiće od oštećene strane i respondenta da iznesu argumentaciju. Odluka predsjednika je konačna i obavezujuća za strane.
- (C) Zahtjevi za preispitivanje odluka sekretara u vezi s tim u kojoj mjeri neki optuženi može platiti branioca podnose se sudskom vijeću koje rješava u predmetu u skladu s članom 13(B).

Član 33

Prostorije i oprema

U zavisnosti od raspoloživog prostora i sredstava, dodijeljenom braniocu biće stavljeni na raspolaganje prostorije i oprema, poput aparata za fotokopiranje, kompjuterske i druge kancelarijske opreme, kao i telefonske linije.

SEDMI DIO – SAVJETODAVNI ODBOR

Član 34

Savjetodavni odbor

- (A) U skladu s pravilom 42(D), osnovaće se Savjetodavni odbor, koji će predsjedniku Mehanizma i sekretaru pomagati u pitanjima vezanim za branioce. Savjetodavni odbor sastojće se od ukupno pet članova. Nosioći sljedećih funkcija imenovaće po jednog zastupnika koji će ući u sastav Savjetodavnog odbora: predsjednik, sekretar, *International Bar Association*, *Union Internationale des Avocats* i Udruženje branilaca. Svaki član Savjetodavnog odbora mora imati barem deset godina iskustva u pravnoj struci.

- (B) Članovi Odbora imenuju se najpre na period od četiri godine, uz mogućnost da im se mandat produži za dvije godine ukoliko se produži i mandat Mehanizma.
- (C) Po međusobnim konsultacijama, članovi Odbora imenuju predsjednika Odbora.
- (D) Uloga i zadatak Savjetodavnog odbora je da pruža savjete predsjedniku i sekretaru, uključujući, između ostalog, sljedeće:
- (i) ona pravila o postupku i dokazima koja utiču na prava osumnjičenih i optuženih i rad branilaca pred Mehanizmom;
  - (ii) Uputstvo za dodjelu branioca po službenoj dužnosti;
  - (iii) Profesionalni kodeks; i
  - (iv) smjernice i uputstva Mehanizma.
- (E) Predsjednik, sekretar i predsjednici udruženja branilaca mogu se prema potrebi konsultovati sa Savjetodavnim odborom u vezi s pitanjima navedenim u članu 34(D).
- (F) Savjetodavni odbor može se i na vlastitu inicijativu obraćati predsjedniku, sekretaru ili predsjednicima udruženja branilaca u vezi s pitanjima navedenim u članu 34(D).

Na poziv Savjetodavnog odbora, predsjednik, sekretar ili predsjednik udruženja branilaca, odnosno njihovi predstavnici mogu prisustvovati sastancima Savjetodavnog odbora.